

دفترچه یادداشت روزانه (لاک بوک)

LOG book

مقدمه

در عصر اطلاعات به ویژه در زمینه علوم پزشکی هر روز انبوهی به دانستنی ها و اطلاعات موجود افزوده می شود. در کنار بینش عمیق و وسعت اندیشه، لازم است هر فرد تجربیات عملی خود را به صورت مجموعه ای ارزشمند فراهم آورده تا بتواند زمینه ای مساعد برای آموزش، پژوهش و سایر فعالیت های آتی ایجاد نماید. در همین راستا مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی بر آن شد تا به کمک اعضاء هیئت علمی دانشکده های دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، مجموعه ای را تحت عنوان دفترچه یادداشت روزانه¹ جهت ارزشیابی تکوینی و مستند سازی فرایند آموزش در دوره کارآموزی تدوین نماید. Log Book در برنامه های آموزشی نقش های متنوعی را ایفاء می کند که از آن جمله می توان به کاربرد آن به عنوان ابزاری برای ثبت تجارب یادگیری، مستندسازی مراحل یادگیری و ارزشیابی دوره آموزش کارآموزی اشاره نمود.

نقش های دفترچه ی یادداشت روزانه

- ★ ابزار کمکی در آموزش
- ★ ابزار ارزشیابی تکوینی و بررسی مداوم
- ★ ابزار ارزشیابی تکمیلی و مستندسازی
- ★ ابزار ارزشیابی برنامه

ابزار کمکی در آموزش

اگر Log Book به عنوان ابزار کمکی در آموزش فراگیر در نظر بگیریم آن گاه ساختار آن باید به شکل یک راهنمای آموزشی طراحی شود به طوری که فراگیر تجربیات آموزشی را که باید با آن ها روبرو شود از قبل بشناسد و مسئولیت یادگیری را تا حدی بر عهده داشته باشد برای مثال چنان چه یک نوع بیماری در کتابچه عنوان شده، که موارد مربوط به آن در بخش دیگری بستری است فراگیر بر بالین بیمار رفته و تلاش می کند تجربه ی آموزشی موردنظر را محقق سازد. در این حالت Log Book دقیقاً به شکل یک نقشه برای فراگیر عمل می کند و تبدیل به ابزار فوق العاده ای برای متمرکز نمودن فراگیران جهت دستیابی به اهداف مهم آموزش در زمان معین می شود.

¹ Log Book

ابزار ارزشیابی تکوینی و بررسی مداوم

اگر مدیر برنامه آموزشی Log Book را به صورت ابزاری برای بررسی مداوم طراحی نموده باشد، فراگیر پس از اتمام هر تجربه ی یادگیری نکات مرتبط درسی را در این دفترچه یادداشت کرده، سپس آن را با استاد خود مرور می کند استاد بالینی به فراگیر بازخورد مناسب داده و هم زمان نمره ای که نشان دهنده ی عملکرد و دقت آموزشی فراگیر است به او می دهد در این روش Log Book ابزار مناسبی برای ایجاد تعامل دوسویه بین استاد و دانشجو خواهد بود و این رویکرد استفاده از Log Book در برنامه های آموزش درمانگاهی و یا آموزش بالینی غیر متمرکز نیز کارا و مفید خواهد بود.

ابزار ارزشیابی برنامه

در بسیاری از دانشگاه ها Log Book به شکل مجزا توسط معاونت آموزش، جمع آوری شده و برای ارزشیابی برنامه های آموزش بالینی مورد استفاده قرار می گیرد. تجربه های یادگیری ثبت شده در Log Book، شاخص مناسب، دقیق و معتبری برای بررسی و قضاوت درباره ی کیفیت آموزش بالینی یک گروه آموزشی است.

ابزار ارزشیابی تکوینی و مستندسازی

در برنامه های آموزشی مشابه با شرایط کنونی، مدیر برنامه ی آموزشی از محتوای تجربیات یادگیری فراگیران اطلاع ندارد. این شرایط چنانچه مراکز آموزشی به شکل غیر متمرکز طراحی شده باشند و یا برنامه ای برای طراحی ترکیب بیماران بستری در بخش های آموزشی وجود نداشته باشد عمیق تر خواهد بود.

این بدان معنا است که ممکن است فراگیر در بخش بیمارانی را دیده باشد که در حقیقت جزء تجربه های یادگیری و از اهداف آموزشی پیش بینی شده نباشد و یا حتی چنین بیمارانی را مکررا در بخش معاینه کرده و یا از طرف سایر بخش های کلیدی را در طول دوره آموزشی ندیده

باشد. برای جلوگیری از چنین مسائلی باید کتابچه ها قبل از اتمام هر دوره ی آموزشی برای قضاوت درباره ی آموزش بالینی فراگیر و اطمینان از شایستگی بالینی فراگیر، تهیه گردند.

سخن آخر

Log Book تنها زمانی به عنوان ابزار کارآمد در آموزش، موثر خواهد بود که استاد این ابزار را پذیرفته باشد و برنامه های آموزشی را با توجه به آن برنامه ریزی و اجرا کند. بنابراین می توان ادعا کرد که ارزشیابی از اجزای کلیدی برنامه ی آموزشی است. تاثیر معنادار امتحانات بر روی یادگیری دانشجویان، کاملا مشخص شده است. مسائلی که باید در مورد ارزیابی به آن ها پاسخ داده شود شامل موارد زیر می باشد:

- چه چیز باید مورد ارزیابی قرار گیرد؟
- این ارزیابی چگونه انجام شود؟ منظور از آن، روش های ارزیابی و معیارهای سنجش سطح قابلیت های لازم است.
- اهداف فرایند ارزیابی چیست؟
- بازخورد گرفتن و یا ایجاد انگیزه در دانشجویو؟
- زمان مناسب برای ارزیابی چه هنگام است؟
- چه کسی باید ارزیابی را انجام دهد؟